ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci **žalobkyně: S. H.,** zastoupené Mgr. Jekatěrinou Sochorovou, advokátkou se sídlem Praha 1, Dlouhá 16, proti **žalovanému Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 11. 7. 2002, č. j. OAM-1148/AŘ-2001, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze, ze dne 30. 9. 2003, č. j. 8 Az 67/2003-24,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Odměna advokátky Mgr. Jekatěriny Sochorové **se určuje** částkou 2 150 Kč, která byla vyplacena zálohově z účtu Městského soudu v Praze.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 11. 7. 2002, č. j. OAM-1148/AŘ-2001, ministr vnitra zamítl rozklad žalobkyně a potvrdil rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 5. 2001, č. j. OAM-340/VL-14-P16-2000. Tímto rozhodnutím žalovaný zastavil řízení o udělení azylu podle § 25 odst. 1 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), neboť žalobkyně se opakovaně bez vážných důvodů nedostavila k pohovoru, ačkoli o termínech byla řádně vyrozuměna, a zároveň stav spisového materiálu neumožnil správnímu orgánu rozhodnout ve věci.

V opravném prostředku (žalobě) ze dne 22. 7. 2002 proti rozhodnutí ministra vnitra žalobkyně uvedla, že správní orgán nezjistil přesně a úplně skutečný stav věci a provedené důkazy nesprávně zhodnotil. Nedostatečně též posoudil existenci překážek vycestování dle § 91 zákona o azylu. Nebylo dále přihlédnuto k vyhrožování smrtí. Již vysvětlila

nedostavení se k pohovoru dne 23. 4. 2004, kdy šlo o její chybu, naopak skutečnost, že nebyla na pohovoru dne 7. 5. 2001, její chybou nebyla. Dne 3. 5. 2001 dostala výzvu k dostavení se dne 30. 5. 2001, výzvu k pohovoru konanému dne 7. 5. 2001 neobdržela.

Městský soud rozsudkem ze dne 30. 9. 2003 žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl. Ze správního spisu soud zjistil, že výzvu k pohovoru ze dne 7. 3. 2001 převzala žalobkyně osobně, v termínu pohovoru se však nedostavila, druhá výzva ze dne 10. 4. 2001 jí byla doručována do vlastních rukou na adresu, kterou sama uvedla. Při doručování nebyla zastižena, zásilka byla uložena, žalobkyni byla zanechána výzva k vyzvednutí zásilky na poště, ta si ji však nevyzvedla a v termínu pohovoru se taktéž nedostavila. Soud proto potvrdil závěr správních orgánů, že žalobkyně se opakovaně nedostavila k pohovoru, ačkoliv byla řádně předvolána.

Proti zamítavému rozsudku městského soudu podala žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) včas kasační stížnost založenou na důvodech uvedených v § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s. Konstatovala, že správní orgán nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci, opatřil si neúplné důkazy, chybí logická vazba mezi rozhodnutím a podkladem pro ně. V doplnění kasační stížnosti ze dne 5. 1. 2004 k výzvě soudu uvedla, že doručování druhé výzvy k pohovoru neproběhlo v souladu s § 24 zákona o azylu. Správní orgán v rozporu s odstavcem 2 uvedeného ustanovení nedoručenou písemnost uložil u držitele poštovní licence a nevyvěsil příslušné oznámení a toto ani neponechal na adrese pobytu stěžovatelky. Ačkoliv tedy stěžovatelka kontrolovala úřední desku azylového střediska, o uložení písemnosti se nedozvěděla. Úprava doručování v zákoně o azylu je speciální vůči správnímu řádu, přihlíží totiž ke specifické situaci účastníků řízení o udělení azylu a zajišťuje tak jejich lepší ochranu.

Stěžovatelka dále namítla, že nejdůležitější skutkovou otázkou řízení bylo zjistit, zda stěžovatelce bylo řádně doručeno předvolání k pohovoru, soud měl provést dokazování výslechem svědků a odstranit tak o této skutečnosti veškeré možné pochybnosti, když zejména stěžovatelka tvrdila, že doručovanou korespondenci vždy řádně přebírala, předmětné vyrozumění o uložení zásilky však neobdržela.

Ze správního spisu dle stěžovatelky též vyplynulo, že v průběhu správního řízení tlumočila i osoba nezapsaná do seznamu znalců a tlumočníků. Tím, že si správní orgán usnadňuje plnění svých povinností přibíráním tlumočníků na slib, omezuje účastníky řízení v jejich možnosti plnohodnotně se vyjádřit a porozumět otázkám a poučením. Navrhla, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadené rozhodnutí městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalobkyně požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. O této žádosti Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval, neboť rozhodl přímo ve věci samé.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí krajského soudu v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 3 s. ř. s.) a shledal kasační stížnost nedůvodnou.

Co se týče námitky vadného doručení druhé výzvy k pohovoru, neshledal Nejvyšší správní soud pochybení v postupu správních orgánů ani Městského soudu v Praze.

Ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatelka učinila dne 9. 8. 2000 před správním orgánem čestné prohlášení, že po dobu azylového řízení se bude zdržovat na adrese ubytovny „S.“, P. 4, V L. 1/E10. Poučení pro účastníky řízení o udělení azylu v ruském jazyce převzala stěžovatelka dne 27. 7. 2000. Stěžovatelka byla předvolána k pohovoru ve věci řízení o azylu na pracoviště Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra Pobytové středisko B. – J. na den 23. 4. 2001. Převzetí tohoto předvolání stěžovatelka potvrdila vlastnoručním

podpisem. Na předvolání je vyznačena poznámka, že účastník se v uvedený den k pohovoru nedostavil. Druhé předvolání k pohovoru na den 7. 5. 2001 bylo stěžovatelce doručováno do vlastních rukou na jí uvedenou adresu. Zásilka byla žalovanému vrácena s tím, že adresátka nebyla zastižena, bylo jí oznámeno uložení zásilky a tato byla uložena na poště dne 17. 4. 2001, adresátka si ji však nevyzvedla.

Městský soud se v napadeném rozhodnutí zabýval otázkou doručování správním orgánem a pro posouzení správnosti doručování vycházel především ze správního spisu.

Podle § 24 odst. 1 zákona o azylu, ve znění účinném do 31. 1. 2002, se všechny písemnosti doručují účastníkovi řízení do vlastních rukou v místě, ve kterém je evidován jeho pobyt.

Nejvyšší správní soud souhlasí s právním názorem vysloveným v napadeném rozsudku, podle něhož správní orgán při doručování písemnosti nepochybil, jestliže druhé předvolání na pohovor doručoval do vlastních rukou stěžovatelky na adresu uvedenou v jejím čestném prohlášení. Z vrácené doručenky nevyplývá, že by se stěžovatelka na této adrese nezdržovala, takže nelze dovodit, že by bylo hodnověrně zjištěno, že místo pobytu stěžovatelky nebylo známo a byl by na místě postup podle ustanovení § 24 odst. 3 zákona o azylu, ve znění účinném do 31. 1. 2002. Nelze tedy souhlasit s námitkou stěžovatelky, že doručování neproběhlo v souladu s ustanovením § 24 zákona o azylu, a že při doručování zásilek mělo být postupováno podle § 24 odst. 2 zákona o azylu, neboť stěžovatelka nikdy netvrdila, že by se nezdržovala v místě, ve kterém byl evidován její pobyt (§ 24 odst. 1 zákona o azylu, ve znění účinném do 31. 1. 2002).

Dle § 9 citovaného zákona se v řízení postupuje podle správního řádu, není-li stanoveno jinak. Stěžovatelka ani v žádném ze svých podání nepoukázala na skutečnost, že by se v místě doručování nezdržovala. Jestliže se tedy v hlášeném místě pobytu zdržovala, postupoval žalovaný správně, pokud doručoval v souladu s § 24 správního řádu, neboť postup dle § 24 odst. 3 zákona o azylu, ve znění účinném do 31. 1. 2002, tedy uložení písemnosti určené do vlastních rukou účastníka řízení u pověřeného zaměstnance ministerstva v příslušném přijímacím nebo pobytovém středisku, by se uplatnil pouze v případě, kdyby se stěžovatelka v místě doručení písemnosti nezdržovala a její pobyt by nebyl znám.

Ze znění kasační stížnosti je navíc zřejmé, že stěžovatelka argumentovala právní úpravou (§ 24 zákona o azylu) účinnou až ode dne 1. 2. 2002. Protože k doručování dotčené zásilky došlo před tímto datem, je nutno věc posuzovat podle právního stavu, který tu byl v předmětné době (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Odkaz stěžovatelky na znění zákona o azylu, které v době doručování zásilky nebylo nejen účinné, ale ani platné, je tak nepřípadný.

Nutno tedy uzavřít, že v daném případě bylo správně postupováno při doručování podle § 24 odst. 1 zákona o azylu, ve znění účinném do 31. 1. 2002, přičemž pro posouzení správnosti doručení do vlastních rukou bylo třeba postupovat podle § 9 tohoto zákona a § 24 správního řádu.

Podle § 24 odst. 2 správního řádu nebyl-li adresát písemnosti, která má být doručena do vlastních rukou, zastižen, ačkoliv se v místě doručení zdržuje, doručovatel uloží písemnost v místně příslušné provozovně držitele poštovní licence nebo u obecního úřadu a adresáta o tom vhodným způsobem vyrozumí. Nevyzvedne-li si adresát písemnost do tří dnů od uložení, poslední den této lhůty se považuje za den doručení, i když se adresát o uložení nedozvěděl.

V dané věci se jednalo o doručování písemnosti určené do vlastních rukou adresátce, povinností pošty tedy bylo dodržet postup uvedený v § 24 odst. 2 správního řádu. Z obsahu

vrácené doručenky založené ve správním spisu vyplývá, že doručující pošta v dané věci předepsaný postup dodržela. Z vrácené doručenky, která obsahovala předvolání k pohovoru na den 7. 5. 2001, vyplývá, že adresátka nebyla dne 17. 4. 2001 zastižena, písemnost byla téhož dne uložena u držitele poštovní licence, tedy na poště Praha 413 a uložení zásilky bylo adresátce oznámeno. Dne 3. 5. 2001 potvrdila poštovní doručovatelka pošty Praha 413, že zásilka nebyla vyžádána. K tomu, aby mohla být vyvrácena správnost údajů o doručení obsažených v doručence, musí stěžovatelka především tvrdit skutečnosti, které vedou k závěru, že údaje v doručence nejsou pravdivé. Jde-li o tzv. náhradní doručení písemnosti určené do vlastních rukou účastníka, jsou tvrzeními, jež v případě, že jsou prokázána, mohou vyvrátit závěr o doručení dokladovaném doručenkou, zásadně jen tvrzení, že se nezastižený adresát v době doručování písemnosti v místě doručení nezdržoval, příp. tvrzení, že pošta při doručování zásilky nedodržela postup předepsaný správním řádem a poštovním řádem.

V posuzované věci stěžovatelka nikdy netvrdila, že by se v místě doručování, tj. v P. 4, V L. 1/E10, v ubytovně „S.“ nezdržovala. V žalobě v tomto ohledu pouze obecně namítla, že výzvu k pohovoru na den 7. 5. 2001 neobdržela. Tvrzení, že stěžovatelka vyrozumění o uložení písemnosti neobdržela, však – ani kdyby byla prokázána jeho pravdivost – není samo o sobě způsobilé závěr o doručení zásilky vyvrátit. Okolnost, že se poštou řádně učiněná výzva nebo vyrozumění o uložení zásilky nedostala k adresátu, např. proto, že pracovník ubytovny oznámení stěžovatelce nepředal, nemá vliv na správnost závěru o řádném doručení písemnosti, neboť tato tvrzená skutečnost nemůže zpochybnit řádně doložený předepsaný postup držitele poštovní licence.

Na základě výše uvedeného je též nutno odmítnout námitku, v níž stěžovatelka tvrdí, že povinností soudu bylo provést dokazování výslechem svědků, poštovního doručovatele a pracovníka ubytovny odpovědného za předávání oznámení o uložení zásilek. Jak uvedeno již výše, v žalobě stěžovatelka pouze obecně namítla, že výzvu k pohovoru na den 7. 5. 2001 neobdržela; netvrdila však, že by se tak stalo pochybením pošty či nějaké jiné osoby a k věci nenavrhla ani žádný důkaz. Za této situace pak městský soud nepochybil, jestliže vycházel především ze správního spisu, a tedy zejména z předmětné doručenky.

Je však nutno konstatovat, že stejně jako žalobní bod poukazující na neobdržení výzvy k pohovoru na den 7. 5. 2001, tak ani výše uvedená stížnostní námitka neobsahovala konkrétní tvrzení, která by směřovala ke zpochybnění pravdivosti údajů obsažených na vrácené doručence, a která by mohla vyvrátit závěr o doručení dokladovaném touto doručenkou.

V bodě, jímž stěžovatelka napadla vady řízení před správním orgánem spočívající v používání tlumočníka nezapsaného v seznamu tlumočníků a znalců a z toho vyplývajícího nedostatku poučení o právech a povinnostech účastníků azylového řízení, je kasační stížnost nepřípustná (§ 104 odst. 4 s. ř. s.): opírá se totiž o důvody, které stěžovatelka neuplatnila v řízení před krajským soudem, ač tak učinit mohla; krajský soud se tedy těmito otázkami vůbec nezabýval, neboť stěžovatelčina tvrzení mu to neumožnila, a ani Nejvyšší správní soud se jimi tak nemůže zabývat.

Nejvyšší správní soud tedy shledal stěžovatelčiny námitky dílem nedůvodnými, dílem nepřípustnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo žádné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch; žalovanému

správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

Žalobkyni byla pro řízení o výše uvedené kasační stížnosti ustanovena zástupkyní advokátka (usnesení Městského soudu v Praze ze dne 10. 12. 2003, č. j. 8 Az 67/2003-43); v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7, § 120 s. ř. s.).

Výše odměny byla stanovena podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, a to za dva úkony právní služby spočívající v převzetí a přípravě právního zastoupení a v doplnění kasační stížnosti ze dne 5. 1. 2004, a náhrady hotových výdajů, tedy ve výši 2 x 1 000 Kč a 2 x 75 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. b), d), § 13 odst. 3 citované vyhlášky], celkem 2 150 Kč.

Tato částka již byla dne 26. 2. 2004 zálohově vyplacena z účtu Městského soudu v Praze, a to na základě usnesení tohoto soudu ze dne 12. 1. 2004, č. j. 8 Az 67/2003-54.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. května 2005

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu